

kma·diplomacy

БІЗНЕС-ДИПЛОМАТІЯ І GR-ПОЛІТИКИ

Business Diplomacy & GR Politics

Minor

АФРИКАНІСТИКА

освітньо-наукова програма:
«Бізнес-дипломатія і GR-політики»

галузі знань:

29 «Міжнародні відносини»
05 «Соціальні та поведінкові науки»

спеціальності:

292 «Міжнародні економічні відносини»
052 «Політологія»

КООРДИНАТОР MINOR

Володимир ХОМАНЕЦЬ

Надзвичайний і Повноважний Посол України в Туніській Республіці і в Державі Лівія за сумісництвом, кандидат економічних наук, доцент кафедри міждисциплінарної освіти факультету «Києво-Могілянська школа професійної та неперервної освіти» Національного університету «Києво-Могілянська академія»

СИЛАБУС MINOR

«АФРИКАНІСТИКА»

Мета Minor «Африканістика» – сформувати цілісне міждисциплінарне бачення особливостей розвитку країн Африканського континенту як простору політичних, економічних і соціокультурних трансформацій та забезпечити формування унікальних і поглиблення спеціальних (фахових) компетентностей здобувачів освітньо-наукової програми «Бізнес-дипломатія і GR-політики», необхідних для реалізації професійної діяльності у сферах бізнес-дипломатії, міжнародних економічних відносин і GR-політики з урахуванням національних інтересів України.

Вузькопрофільний Minor «Африканістика» спрямований на реалізацію унікальної індивідуальної траєкторії навчання здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем в межах міждисциплінарної ОНП «Бізнес-дипломатія і GR-політики» і покликаний підготувати висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівців, здатних здійснювати ґрунтовний аналіз політичних систем африканських країн, їхніх економік і ринків, долати міжкультурні бар'єри, розвивати дипломатичні ініціативи та будувати стратегії ефективної співпраці, що відповідають сучасним міжнародним стандартам.

Minor складається з 12 дисциплін (36 кредитів, що становить 30 % від загальної кількості кредитів ЄКТС за ОНП) і дає можливість отримати додаткову спеціалізацію на підставі успішно опанованих додаткових компетентностей і результатів навчання та захисту дослідницької роботи за напрямом «Африканістика».

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері міжнародних економічних відносин та в політичній сфері в умовах невизначеності із застосуванням міждисциплінарних інструментів на основі комплексного аналізу політичних, економічних і соціокультурних процесів країн Африканського континенту, розробляти та впроваджувати ефективні стратегії міжнародної співпраці, реалізувати дипломатичні ініціативи та GR-політики з урахуванням глобальних викликів, регіональних соціокультурних і релігійних особливостей та сучасних дипломатичних практик.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СКa01. Здатність аналізувати політичні та економічні системи африканських країн, їхні соціокультурні особливості в контексті взаємодії з глобальними та регіональними акторами.

СКa02. Уміння враховувати соціокультурне та релігійне різноманіття країн Африканського континенту для налагодження стратегічної комунікації, додання культурних бар'єрів та розвитку співпраці, а також впливу збройних конфліктів на регіональну стабільність і міжнародну взаємодію.

СКa03. Навички ефективного планування та реалізації дипломатичних ініціатив, налагодження бізнес-контактів і крос-культурного діалогу з використанням інструментів дипломатичного етикету та протокольних практик.

СКa04. Володіння основами арабської мови для комунікації в регіоні, що сприяє професійному зростанню у сфері бізнес-дипломатії та GR-політики.

СКa05. Здатність розробляти довгострокові стратегії економічної та політичної співпраці з країнами Африки, враховуючи механізми багатосторонньої дипломатії африканських країн, їхню роль у регіональних організаціях та вплив на глобальні інтеграційні процеси.

Результати навчання:

РНа01. Досліджувати й аналізувати політичні системи, економічні процеси та соціокультурні особливості країн Африки для налагодження стратегічної комунікації, додання міжкультурних бар'єрів та розвитку ефективної співпраці, використовуючи інструменти і механізми багатосторонньої дипломатії.

РНа02. Застосовувати інструменти міждисциплінарного аналізу для оцінки геоекономічних стратегій і регіональних економічних пріоритетів на Африканському континенті з урахуванням безпекової компоненти, впливу географічних факторів й асиметричності світового розподілу ресурсів для налагодження міжнародної співпраці з країнами регіону.

РНа03. Розробляти і впроваджувати дипломатичні та бізнес-ініціативи з країнами Африки, з урахуванням соціокультурного і релігійного різноманіття країн регіону й з використанням інструментів дипломатичного етикету та протокольних практик.

РНа04. Застосовувати базові знання арабської мови для вирішення комунікативних завдань у дипломатичному та бізнес-контекстах.

РНа05. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політичної географії, розвитку політичних систем та економіки африканських країн з метою їх врахування у дипломатичній та GR-практиці.

Перелік дисциплін за Minor «Африканістика»

 Назва дисципліни	 Лекції	Семінари / Практичні	Самостійна робота
<i>2 – семестр</i>			
<i>Політична географія та регіоналістика Африки</i>	10	20	60
<i>Політичні системи країн Африки</i>	10	20	60
<i>Збройні конфлікти в Африці</i>	10	20	60
<i>Етикет і протокольні практики</i>	10	20	60
<i>Арабська мова 1</i>	10	20	60
<i>3 – 4 семестр</i>			
<i>Арабська мова 2</i>	10	20	60
<i>Економіка країн Африки</i>	10	20	60
<i>Багатостороння дипломатія африканських країн</i>	10	20	60
<i>Соціокультурний розвиток та релігійна різноманітність в Африці</i>	10	20	60
<i>Постколоніальні африканські суспільства. Трайбалізм і неоколоніалізм.</i>	10	20	60
<i>Дипломатичні симуляції іноземною мовою (практикум)</i>	10	20	60
<i>Дослідницька робота за Minor</i>			90
Всього:	110	220	750

Семестр викладання:
Форма підсумкового оцінювання:
Захист дослідницької роботи з африканістики

2, 3, 4-й
залік(и)

2 СЕМЕСТР

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ І ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІН

ПОЛІТИЧНА ГЕОГРАФІЯ ТА РЕГІОНАЛІСТИКА АФРИКИ

ВИКЛАДАЧ:

ЗАЙЧЕНКО Ірина Анатоліївна

Кандидат історичних наук, доцент кафедри міждисциплінарної освіти НаУКМА

e-mail: i.zaichenko@ukma.edu.ua

Метою курсу є формування у здобувачів комплексного розуміння геопросторової організації Африканського континенту та специфіки регіональних процесів, політико- та економіко-географічного положення країн Африки, а також оволодіння практичними навичками, підходами та методиками аналізу впливу цих особливостей на внутрішньополітичний розвиток держав континенту, моделі регіональної інтеграції, практики субнаціонального управління та роль Африки у світовій політиці.

Окрему увагу в курсі приділено вивченню поточного стану, проблем і перспектив співробітництва України з країнами Африканського континенту.

 Тема заняття	 Лекції	Семінари / Практичні	Самостійна робота
<p>Тема 1. Політична географія Африки. Політична регіоналізація Африканського континенту: національне та наднаціональне управління</p> <p><i>Тематичне наповнення: Колоніальна спадщина та сучасні кордони в Африці. Міжнародні угоди, що сформували політичну карту Африки. Теорії політичної географії в африканському контексті (Гартшорн, Коен, Мамдані). Африканський Союз та регіональні організації (ECOWAS, SADC, IGAD, COMESA). Децентралізація та місцеве управління в африканських країнах (Кенія, Ефіопія, Нігерія).</i></p> <p>Інтерактив. Панельна дискусія: «Чи є сучасні державні кордони країн Африки стабільними або існують передумови для їх зміни? Чому деякі країни Африки залишаються політично нестабільними, а інші демонструють економічне зростання та політичну стабільність? Які особливості політичного управління в федеративних державах Африки (ПАР, Нігерія, Ефіопія)? Чи може Африканський Союз стати ефективною наднаціональною організацією, подібною до ЄС? Чи має Україна перспективи посилення своєї політичної та економічної присутності в Африці?»</p>	2	4	12
<p>Тема 2. Субрегіони Африки за геосхемою ООН: економічний розвиток, політичний устрій, ресурси, демографія та етнонаціональна специфіка.</p> <p><i>Тематичне наповнення: Африка в геосхемі ООН – субрегіон Північна, Західна, Східна, Центральна та Південна Африка. Типи країн Африки за рівнем економічного розвитку. Політичний устрій держав. Темпи приросту населення: демографічний вибух у Західній та Центральній Африці. Проблеми урбанізації: неконтрольоване зростання міст (Лагос, Кіншаса, Найробі). Етнорелігійний чинник нестабільності субрегіонів Африки. Політична роль етнічних груп. Нафта, алмази та рідкісноземельні метали: як ресурси впливають на політику? Голландська хвороба та приклади ресурсної залежності (Ангола, Екваторіальна Гвінея, Гана).</i></p> <p>Інтерактив. Компаративний аналіз субрегіонів Африки за запропонованою моделлю. Робота в групах.</p>	2	4	12

 Тема заняття	 Лекції	Семінари / Практичні	Самостійна робота
Тема 3. Геополітичні актори та впливові гравці в Африці	2	4	12
<i>Тематичне наповнення: Китай, США, ЄС і Росія в Африці: стратегічні інтереси та присутність. Вплив іноземних інвестицій на політичну стабільність Африканського континенту (приклад Анголи, Судану, Замбії). Африка-2050: політичні, демографічні та економічні прогнози.</i>			
Інтерактив. Аналітична записка: Як глобальні гравці (Китай, США, ЄС, Росія, Туреччина) впливають на регіоналізацію Африки?			
Тема 4. Панафриканізм, неоколоніалізм та альтернативні політичні проекти	2	4	12
<i>Тематичне наповнення: Ідеї пан-африканізму від Нкруми до сучасних ініціатив Африканського Союзу. Неоколоніалізм і франкафріка. Африканська ідентичність: утопія чи реальність?</i>			
Інтерактив. Кейс – Франкафріка. Франція продовжує економічний контроль через валюту CFA, військові бази, корпорації та політичні зв'язки. Завдання – проаналізувати, як ця система працює, і напрацювати пропозиції для її мирного демонтажу.			
Тема 5. Україна та країни Африки: політична, економічна та дипломатична співпраця	2	4	12
<i>Тематичне наповнення: Аналіз торговельно-економічних відносин України з країнами Африки. Мапа дипломатичних відносин між Україною та Африканськими країнами. Африка в українській зовнішній політиці: як змінилася стратегія після 2022 року? Взаємодія у міжнародних організаціях (ООН, Африканський Союз).</i>			
Інтерактив. Груповий проект – розробка стратегії виходу українського бізнесу на африканські ринки.			
Всього:	10	20	60

ДЖЕРЕЛА / ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основна:

1. A Political Geography of Africa. E. A. Boateng, University of Ghana, 1978.
2. Bloom, David E., Sachs, Jeffrey D. Geography, Demography and Economic Growth in Africa. Harvard Institute for International Development, Harvard University, 1998.
3. Marshall, Tim. Prisoners of Geography. Ten maps that tell you everything you need to know about Global Politics. Eliot Thompson, 2019.
4. Regional Integration and Development. Maurice W. Schiff, L. Alan Winters. World Bank Publications, 2003. URL: https://books.google.com.ua/books/about/Regional_Integration_and_Development.html?id=WG0zhlzEib8C&redir_esc=y
5. Дарон Аджемоглу, Джеймс Робінсон. Чому нації занепадають. Походження влади, багатства і бідності. Пер. з англ. О. Дем'янчука. К.: Наш Формат, 2022.
6. Політична географія і геополітика: Навч. посібник / Б.П. Яценко, В.І. Стафійчук, Ю.С. Брайчевський; за ред. Б.П. Яценка. К.: Либідь, 2007. 255 с.
7. Регіональні підсистеми міжнародних відносин. О.П. Іваницька та ін. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2018. URL: <https://r.donnu.edu.ua/handle/123456789/67>
8. Трохимчук С. В., Федунь О. В. Політична географія світу: Навч. посібник. К.: Знання, 2007. 422 с.
9. Юрченко К.О. Інтеграційні процеси в Африці: рівні, механізми, тенденції (1960–2005 рр. URL: <https://elibrary.ivinas.gov.ua/>

Додаткова:

1. Bach, Daniel C. Regionalism in Africa. Genealogies, institutions and trans-state networks. <https://doi.org/10.4324/9781315733180>
2. Bach, Daniel C. State and Society in Francophone Africa Since Independence (with A.H.M. Kirk-Greene eds). St Martins Press, 1993.
3. Bach, Daniel C. The grammars of globalization and the languages of regionalism: The war in Ukraine as a milestone and a test. <https://doi.org/10.1177/2336825X241240878>
4. Nkrumah, Kwame. Neocolonialism: The Last Stage of Imperialism, London & Edinburgh, Thomas Nelson & Sons, 1965. URL: <https://www.marxists.org/ebooks/nkrumah/nkrumah-neocolonialism.pdf>
5. Мовчан, М.О., Зайченко, І.А., Бондаренко, М.М., Ковальчук, Р.Р. Модель аналізу сучасних збройних конфліктів і політичні практики управління конфліктами. Empirio. 1, 2. 2024. С. 65-75. DOI: <https://doi.org/10.18523/3041-1718.2024.1.2.65-75>

Інформаційні ресурси:

1. Globalization Index. URL: <https://kof.ethz.ch/en/forecasts-and-indicators/indicators/kof-globalisation-index.html#>
2. Global Food Security Index. URL: <https://impact.economist.com/sustainability/project/food-security-index/>
3. Fragile States Index. URL: <https://fragilestatesindex.org/>
4. World Economic Forum. URL: <https://www.weforum.org/>
5. International Monetary Fund. URL: <https://www.imf.org/en/Home>
9. Human Development Index - <https://hdr.undp.org/data-center/human-development-index#/indicies/HDI>
7. Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського. URL: <https://www.oriental-studies.org.ua/uk/home/>
8. Центр дослідження Африки. URL: <http://african.com.ua/>

ПОЛІТИЧНІ СИСТЕМИ КРАЇН АФРИКИ

ВИКЛАДАЧ:

ОЛІЙНИК-ДЬОМОЧКО Марта

Кандидат політичних наук, старший викладач кафедри міждисциплінарної освіти НаУКМА
e-mail: marta.domochko@gmail.com

Метою курсу є формування у здобувачів вищої освіти цілісного розуміння сучасних політичних систем країн Африки з акцентом на їхніх унікальних особливостях та динаміці розвитку через призму історичних, соціальних і глобальних процесів, а також аналітичного підходу до оцінки ключових політичних викликів і трансформацій у регіоні.

 Тема заняття	 Лекції	Семінари / Практичні	Самостійна робота
Тема 1. Політичні системи країн Африки в доколоніальну та колоніальну епоху.	2	4	12
<i>Особливості традиційних політичних структур, вплив колоніалізму на трансформацію суспільства та формування націоналістичних рухів, передвісники етнічних протиріч. Основні політичні ідеології країн Африки в постколоніальний період.</i>			
Інтерактив:			
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Дебати «Наслідки колоніалізму для політичних систем Африки».</i> 			
Тема 2. Авторитаризм та «фасадні» демократії в країнах Африки.	2	4	12
<i>Причини виникнення авторитарних африканських режимів, однопартійні системи та їхня трансформація в країнах Африки, маніпуляції виборами та інструменти легітимізації влади, роль медіа, громадянського суспільства та опозиції в умовах авторитаризму.</i>			
Інтерактиви:			
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Case Study «Режими в Уганді, Камеруні та Південному Судані».</i> • <i>Дебати «Етичний вибір: співпраця з авторитарними режимами vs. національні інтереси».</i> • <i>Експертний аналіз «Чинники розпаду авторитарних режимів в Тунісі та Кот-д'Івуарі»</i> 			
Тема 3. Військові перевороти в Африканських країнах.	2	4	12
<i>Ера військових диктатур 70-90 х. рр. та їхня спадщина, роль армії в африканських політичних системах, військові перевороти сучасності: їхні цілі та вплив на країни.</i>			
Інтерактиви:			
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Мозковий штурм «Перевороти 2020-2024 року та криза демократій в Сахелі».</i> • <i>Ситуаційний аналіз «Ризики та перспективи для Африки після створення Конфедерації держав Сахелю».</i> 			

 Тема заняття	 Лекції	Семінари / Практичні	Самостійна робота
Тема 4. Стабільні та «перехідні» демократії в країнах Африки.	2	4	12
<i>Аналіз причин успішного функціонування демократій, ключові приклади стабільних демократичних систем: Ботсвана, Гана. Виклики перед Африканськими країнами на шляху до демократії. Стабільна передача влади – кейс Сенегалу (2023 р).</i>			
Інтерактиви:			
<ul style="list-style-type: none"> • Політична компаративістика «Огляд стабільних демократій та пошук чинників успішності у порівнянні з авторитарними режимами». • Дебати «Однопартійна система vs багатопартійність». 			
Тема 5. Актуальні політичні тенденції та майбутнє.	2	4	12
<i>Нова боротьба за Африку та тенденції неоколоніалізму, зовнішні актори та їхній вплив на політичні процеси в Африці, вплив технологій і соціальних медіа на політичну мобілізацію.</i>			
Інтерактиви:			
<ul style="list-style-type: none"> • Компаративний аналіз «Рейтинг впливу зовнішніх сил на Африканський континент». • Обговорення «Перспективи співпраці України та країн Африки». 			
Проектна робота: «Аналіз політичної динаміки [назва країни]: перспективи змін»			
Всього:	10	20	60

ДЖЕРЕЛА / ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основна:

1. Akinyetun, T. S. The state of democracy in Africa: Democratic decline or autocracy? / *Političke perspektive: časopis za istraživanje politike*. – 2022. – 12(2). URL: <https://hrcak.srce.hr/289342>.
2. Arriola, L. R., Rakner, L., van de Walle, N., & Dupuy, K. Democratic backsliding in Africa? Autocratization, resilience, and contention. – Oxford: Oxford University Press, 2022. URL: https://www.researchgate.net/publication/367260027_Democratic_Backsliding_in_Africa_Auto-craticization_Resilience_and_Contention.
3. Bassou, A. From the Alliance of Sahel States to the Confederation of Sahel States: The road is clear, but full of traps / Policy Center For The New South, 2024. URL: <https://www.policycenter.ma/publications/alliance-sahel-states-confederation-sahel-states-road-clear-full-traps>.
4. Battera, F. Who Holds the Power? Political Succession & Authoritarian Regimes in Africa (1990-2020) / *Nuovi Autoritarismi E Democrazie: Diritto, Istituzioni, Società (NAD-DIS)*, 2023. 5(2).
5. Brooke-Holland, L. Coups and political stability in West Africa. – UK Commons Library, 2023. URL: <https://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/CBP-9861/CBP-9861.pdf>.
6. Cisse, D. Threats in Sub-Saharan Africa by 2040: A prospective analysis. – Paris: France Stratégie, 2025. URL: <https://frstrategie.org/en/publications/notes/threats-sub-saharan-africa-2040-prospective-analysis-2025>.
7. Mbaku, J. M. Good and inclusive governance is imperative for Africa's future. – Brookings Institution, 2021. URL: <https://www.brookings.edu/articles/good-and-inclusive-governance-is-imperative-for-africas-future/>.

8. Ramani, S. Russia and China in Africa: Prospective partners or asymmetric rivals? / South African Institute of International Affairs (SAIIA), 2021. URL: <https://saiia.org.za/wp-content/uploads/2021/12/Policy-Insights-120-ramani.pdf>.
9. Reiter, B. Participatory democracy in Southern Africa: Explaining Botswana's exceptionalism / Social Sciences. – 2024. – 13(10). – С. 519. URL: <https://www.mdpi.com/2076-0760/13/10/519>.
10. Senegal: From constitutional crisis to democratic restoration. – Carnegie Endowment for International Peace, 2024. URL: <https://carnegieendowment.org/research/2024/04/senegal-from-constitutional-crisis-to-democratic-restoration>.
11. Thomson, A. An introduction to African politics (5th ed.). – London: Routledge, 2022. – 354 с.
12. Беленко, І. В. Еволюція виборчих систем як чинник розвитку демократії в країнах південноафриканського регіону / Політикус: наук. журнал. – 2020. – № 2. – С. 109-115.
13. Вереш, М., Кухта, В. «Імітаційна демократія» як специфічна модель політико-трансформаційного процесу в країнах Тропічної Африки / The XI International Science Conference "Theoretical approaches of Fundamental Sciences. Theory, Practice and prospects", April 26–28, 2021, Geneva, Switzerland. – С. 206-208.
14. Кухта, В. В. Сучасні авторитарні політичні режими регіону Тропічної Африки та перспективи їх демократизації / Політичне життя. – 2020. – № 1. – С. 37-43. URL: <https://jpl.donnu.edu.ua/article/view/7957>.
15. Лановюк, Л. Ключові аспекти становлення державності у країнах Африканського континенту в ХХ-ХХІ ст. // Acta de Historia & Politica Saeculum XXI. – 2022. – № 4. URL: https://www.researchgate.net/publication/364482340_Klucovi_aspekti_stanovlenna_derzavnosti_u_krainah_afrikanskogo_kontinentu_v_XX-XXI_st.
16. Мішин, О. Африка як пріоритетний напрям зовнішньої політики України / Україна дипломатична. – 2021. – XXII. – С. 651-668.

Додаткова:

1. Democracy Index in Sub-Saharan Africa by Country // Statista. URL: <https://www.statista.com/statistics/1204750/democracy-index-in-sub-saharan-africa-by-country>.
2. Democratic Trends in Africa: Four Charts // Freedom House. URL: <https://freedomhouse.org/article/democratic-trends-africa-four-charts>.
3. Looking Back at Three Decades of Ghana's Democracy // LSE Africa at LSE Blogs. – 2024. URL: <https://blogs.lse.ac.uk/africaatlse/2024/01/10/looking-back-at-three-decades-of-ghanas-democracy>.
4. Mapping a Surge of Disinformation in Africa // Africa Center for Strategic Studies. URL: <https://africacenter.org/spotlight/mapping-a-surge-of-disinformation-in-africa/>.
5. Rethinking U.S.-Africa Policy Amid Changing Geopolitical Realities // The National Security Review. – 2024, травень. URL: <https://tnsr.org/2024/05/rethinking-u-s-africa-policy-amid-changing-geopolitical-realities>.
6. The Niger Coups' Outsized Global Impact // Carnegie Endowment for International Peace. – 2023, серпень. URL: <https://carnegieendowment.org/posts/2023/08/the-niger-coups-outsized-global-impact?lang=en>
7. Забутий континент нових можливостей: як російська агресія в Україні вплинула на Африку // АрміяInform. – 2022, 18 серпня. URL: <https://armyinform.com.ua/2022/08/18/zabutyj-kontynent-novyh-mozhlyvostej-yak-rosijska-agresiya-v-ukrayini-vplynula-na-afryku/>.
8. Як Україна і Росія "воюють" за прихильність Африки // BBC Україна. – 2023, 21 липня. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-65965889>.

ЗБРОЙНІ КОНФЛІКТИ В АФРИЦІ**ВИКЛАДАЧ:**

ОЛІЙНИК-ДЬОМОЧКО Марта
Кандидат політичних наук, старший викладач кафедри
міждисциплінарної освіти НаУКМА
e-mail: marta.domochko@gmail.com

Метою курсу є формування у здобувачів вищої освіти комплексного розуміння збройних конфліктів на Африканському континенті з урахуванням історичних передумов, сучасних тенденцій та багатовимірного впливу геополітичних, економічних, етнічних і релігійних чинників. Курс спрямований на розвиток здатності аналізувати динаміку конфліктів, оцінювати роль міжнародного співтовариства у їхньому врегулюванні та формулювати обґрунтовані прогнози щодо потенційних шляхів їх вирішення.

 Тема заняття	 Лекції	Семінари / Практичні	Самостійна робота
Тема 1. Історичні витоки нестабільності на Африканському континенті	2	4	12
<i>Штучні кордони на момент отримання незалежності. Холодна війна, проксі війни на Африканському континенті як причини нестабільності та сучасних конфліктів в країнах Африки. Сучасні типи конфліктів на Африканському континенті.</i>			
Інтерактиви:			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Дебати «Чи винен Захід у конфліктах в країнах Африки?». ▪ Перспективи розвитку: Уроки Холодної війни для співпраці України та країн Африки. 			
Тема 2. Громадянські війни на Африканському континенті	2	4	12
<i>Причини виникнення громадянських воєн на Африканському континенті – етнічні, релігійні, політичні, економічні та зовнішні чинники. Руанда як приклад найбільш гострого етнічного протистояння. Сучасні конфлікти – війна в Тиграї (Ефіопія, 2020-2022 рр.), ЦАР, Південний Судан, Сомалі, Лівія, Судан.</i>			
Інтерактиви:			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Аналітичний воркшоп «Етнічний вимір конфліктів». ▪ Компаративний аналіз «Розбір зовнішніх впливів на громадянські війни у Лівії, Судані, Південному Судані». 			
Тема 3. Конфлікти за ресурси	2	4	12
<i>Головні особливості ресурсних конфліктів, «ресурсне прокляття» країн Африки. Ліберія як сучасний приклад конфлікту за ресурси. Основні епіцентри нестабільності такого типу в умовах сьогодення: ДРК та Руанда, Ефіопія та Єгипет дамба Відродження, Судан-Південний Судан (2012 рік). Вплив незаконного видобутку та торгівлі на затягування конфлікту. Роль ТНК у цих конфліктах.</i>			
Інтерактиви:			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Моделювання «Глобальні ініціативи з контролю над ресурсами: уроки для Африки та України». ▪ Стратегічні конфлікти на водних ресурсах «Моделювання конфлікту між Єгиптом і Ефіопією через Дамбу «Відродження». 			

 Тема заняття	 Лекції	Семінари / Практичні	Самостійна робота
Тема 4. Тероризм в країнах Африки	2	4	12
<i>Природа тероризму в країнах Африки, його витоки та джерела підтримки. Основні центри терористичної діяльності: аль-Шабаб (Сомалі), «Боко Харам» (Нігерія), Ісламська держава, JNIM, Аль-Каїда (Сахель). Зусилля міжнародної спільноти щодо боротьби з тероризмом. Роль іноземних ПВК.</i>			
Інтерактиви:			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Воркшоп «Розробка стратегії боротьби з тероризмом у різних регіонах Африки». ▪ Обговорення «Випадки використання приватних військових компаній для боротьби з тероризмом». 			
Тема 5. Міжнародний вимір конфліктів	2	4	12
<i>Миротворчі місії, вплив на міжнародну адженду. Економічні та гуманітарні санкції як інструмент зовнішньої політики. Вплив на розвиток Африки: економіка, інфраструктура, освітня і медична системи. Українські миротворці в місіях.</i>			
Інтерактиви:			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ SWOT-аналіз миротворчої місії на Африканському континенті. ▪ Дебати «Потенціал та інструменти для вирішення конфліктів в Африці силами самого континенту». 			
Проектне завдання: Потенціал України у вирішенні збройних конфліктів в Африці: аналіз на прикладі конкретного конфлікту.			
Всього:	10	20	60

ДЖЕРЕЛА / ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основна:

1. Union Peace and Security Department Repository. URL: <https://papsrepository.africa-union.org/bitstream/handle/123456789/2119/ToR%20on%20PSC%20Sub-Committee%20on%20Sanctions%20-%20EN.pdf?sequence=7&isAllowed=y>.
2. Chatham House. Terrorism in Africa // Chatham House. 2021, September 9. URL: <https://www.chathamhouse.org/2021/09/terrorism-africa>.
3. Dinka E.H. Africa's unfinished assignment: Intersections of domestic and international interests in Ethiopia's civil war // Georgetown Journal of International Affairs. 2023. 24(1). URL: <https://muse.jhu.edu/article/897697>.
4. Erforth B. Megatrends and conflict dynamics in Africa: Multipolarity // Stiftung Wissenschaft und Politik (SWP). 2019. URL: <https://www.swp-berlin.org/afrika/publications>.
5. International Crisis Group. Sudan's calamitous civil war: A chance to draw back from the abyss // International Crisis Group. 2024, March 5. URL: <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/sudan/sudans-calamitous-civil-war-chance-draw-back-abyss>.
6. International Institute for Strategic Studies (IISS). Peacekeeping in Africa: From UN to regional peace support operations // International Institute for Strategic Studies. 2024. URL: <https://www.iiss.org/online-analysis/online-analysis/2024/03/peacekeeping-in-africa-from-un-to-regional-peace-support-operations/>.
7. Kheira T. Climate change and violent conflict in West Africa: Assessing the evidence (SIPRI Insights on Peace and Security No. 2022/3). Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI). 2022. URL: https://www.sipri.org/sites/default/files/2022-02/sipriinsight2203_ccr_west_africa_0.pdf.

8. Matthews R., Vivoda V. 'Water wars': Strategic implications of the grand Ethiopian Renaissance Dam // Conflict, Security & Development. 2023. 23(4). URL: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/14678802.2023.2257137#d1e246>.
9. Mısırlı H., Orhan D.D. Effectiveness of regional organisations in solving security problems of North Africa: The Libyan civil war (2011–2022) // Journal of Security Studies. 2022. 24(2), 197-210. URL: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2554543>.
10. Mohammed I., Salifu S. An analysis of the causes and dynamics of African conflicts // ResearchGate. 2021, November. URL: https://www.researchgate.net/publication/358895707_An_Analysis_of_the_Causes_and_Dynamics_of_African_Conflicts.
11. Palik J., Obermeier A.M., Rustad S.A. Conflict trends in Africa, 1989-2021 [PRIO Paper]. Peace Research Institute Oslo, 2022. URL: <https://reliefweb.int/report/world/conflict-trends-africa-1989-2021>.
12. U.S. Department of State. Statement of concern related to certain minerals supply chains from Rwanda and Eastern Democratic Republic of the Congo contributing to the ongoing conflict // U.S. Department of State. 2023, December 6. URL: <https://www.state.gov/statement-of-concern-related-to-certain-minerals-supply-chains-from-rwanda-and-eastern-democratic-republic-of-the-congo-contributing-to-the-ongoing-conflict/>.
13. Watson D.C. Rethinking inter-communal violence in Africa // The Journal of Modern African Studies. 2023. 61(1), 25-50. URL: <https://doi.org/10.1080/13698249.2023.2180924>.
14. Базов О.В. Міжнародно-правові та інституційні засади протидії геноциду в Руанді // Юридична Україна. 2022. 6(222).
15. Іжаківський В.Р. Присутність російських ПВК в Африці як регіональна і світова загроза // Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса. 2023. 2(15). URL: <https://jvestnik-sss.donnu.edu.ua/article/view/14675>.
16. Улиганець В.Є. Передумови виникнення міжнародних та міжетнічних спорів та конфліктів у Африці // Наукові праці НУ ОЮА. 2024. 34, 130–145. URL: <https://doi.org/10.32782/npnuola.v34.2024.14>.

Додаткова:

1. Artis, M., & Bryska, J. Wagner group activities in Africa: An analysis of Russian geopolitical strategies // African Peace and Security. 2024. URL: <https://www.jstor.org/stable/resrep36476?seq=10>.
2. BBC Ukrainian. Російська загроза для Африки: чому країни континенту стають союзниками Кремля // BBC Ukrainian. 2024, 18 січня. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/cek4x1vx151o>.
3. Council on Foreign Relations. Violence in the Central African Republic // Global Conflict Tracker. 2024. URL: <https://www.cfr.org/global-conflict-tracker/conflict/violence-central-african-republic>.
4. Індекс війни 2023 [War Index 2023] // Українські студії стратегічних досліджень. 2024. URL: <https://ussd.org.ua/wp-content/uploads/2024/01/indeks-vijny-2023.pdf>.
5. Олійник Ю., Олійник-Дьомочко М., Максимов А. Вплив діяльності ПВК «Вагнер» на держави Африки: наслідки для України // Центр міжнародної безпеки International Security Analytics. 2023. URL: <https://analytics.intsecurity.org/wagner-group-africa>.
6. Українські миротворці на Африканському континенті // Bintel. URL: https://bintel.org.ua/nash_archiv/arxiv-voyenni-pitannya/ukrainskie-mirotvorcy-na-afrikanskom-kontinente.

ЕТИКЕТ І ПРОТОКОЛЬНІ ПРАКТИКИ**ВИКЛАДАЧІ:****КРАВЧУК Наталія Ярославівна**

Доктор економічних наук, доцент кафедри міждисциплінарної освіти НаУКМА

e-mail: n.kravchuk@ukma.edu.ua**ХОМЕНСЬКА Інна Валеріївна**

Кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри міждисциплінарної освіти НаУКМА

e-mail: inna.khomenska@gmail.com

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти практичних навичок використання норм етикету та протокольних практик у міжнародних відносинах, дипломатії, бізнесі та державному управлінні, з урахуванням міжкультурних особливостей, протокольних норм і стандартів.

 Тема заняття	 Лекції	Семінари / Практичні	Самостійна робота
Тема 1. Основи дипломатичного протоколу і бізнес-етикету.	2	4	12
<i>Поняття і роль дипломатичного протоколу, церемоніалу та етикету; дипломатичний протокол як «політичний інструмент дипломатії». Складові дипломатичного протоколу; роль бізнес-етикету в налагодженні ділових комунікацій і забезпеченні іміджу організації.</i>			
Інтерактивний воркшоп-семінар: Протокольні традиції початку й завершення діяльності дипломатичного представника в країні перебування. Церемоніал вручення вірчих грамот.			
Тема 2. Крос-культурні особливості етикету і протоколу в міжнародних відносинах.	2	4	12
<i>Міжнародний етикет як складне поєднання національних традицій і звичаїв; особливості державного протоколу різних країн; культура толерантності; релігійний протокол і його специфіка; етнокультурні особливості міжкультурної комунікації з партнерами з країн Африканського континенту; специфіка невербальних засобів спілкування.</i>			
Кейси: Аналіз і розв'язок кейсів (команди отримують кейси, які містять приклади міжкультурних непорозумінь і розробляють спосіб вирішення ситуації з урахуванням національних особливостей).			

 Тема заняття	 Лекції	Семінари / Практичні	Самостійна робота
Тема 3. Організація протокольних заходів в бізнесі і дипломатії.	2	4	12
Поняття та класифікація протокольних заходів; принципи їх підготовки та проведення; протокольне забезпечення візитів на високому державному рівні; класифікація і характеристика візитів; протокольні і церемоніальні питання прийому іноземних делегацій; підготовка й проведення візитів; програма візиту, її складові; роль і значення дипломатичних прийомів у міждержавних взаєминах; класифікація та протокольні особливості різних видів дипломатичних прийомів; підготовка й проведення ділової зустрічі; домовленість про ділову зустріч; місце проведення і часові рамки ділової зустрічі.			
Практикум: Підготовка програми протокового заходу / візиту (команди розробляють сценарій протокового заходу).			
Тема 4. Протокольні аспекти та мистецтво комунікації в дипломатичній і бізнес-практиці. Етикет комунікації у цифрову епоху.	2	4	12
Поняття комунікації в дипломатичній і бізнес-практиці; види і способи комунікації; підсистеми етикету в комунікації; поняття та канали дипломатичної комунікації; роль МЗС у здійсненні дипломатичної комунікації між державами; дипломатична комунікація між державами, що не мають дипломатичних відносин; залучення консульських установ для дипломатичних контактів; дипломатична комунікація без залучення МЗС; сучасні засоби мережевої комунікації у цифрову епоху; поняття нетикету; управління репутацією у цифровому просторі.			
Кейси: Аналіз і розв'язок кейсів (команди аналізують реальні приклади успішної та невдалої комунікації в соціальних мережах і на цифрових платформах та пропонують альтернативні стратегії).			
Тема 5. Імідж і стиль у дипломатії та бізнесі.	2	4	12
Роль особистого іміджу в дипломатії та бізнесі; принципи формування професійного стилю; індекс консервативності; особливості дрес-коду у різних культурах та ситуаціях (офіційні зустрічі і прийоми, конференції, перемовини); вплив іміджу на репутацію та довіру; використання іміджу і невербальної комунікації для досягнення стратегічних цілей.			
Воркшоп: Розробка особистого іміджу (учасники розробляють особистий імідж для різних протокольних подій (офіційний прийом, ділова зустріч, публічний виступ), обираючи відповідний дрес-код, ключові елементи невербальної комунікації (жести, постава, аксесуари) і самопрезентації (представлення, візитна картка).			
Підсумкове заняття: Презентація проєкту.			
Всього:	10	20	60

ДЖЕРЕЛА / ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основна:

1. Гриценко Т., Гриценко С., Іщенко Т., Мельничук Т. Етика ділового спілкування. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 324 с.
2. Діловий етикет: принципи спілкування з партнерами. Школа бізнесу. Нова пошта. 16.03.2021. URL: <https://online.novaposhta.education/blog/dilovij-etiket-printsipi-spilkuvannya-z-partnerami>
3. Єфремова К.В., Лобко М. С. Мистецтво дипломатичного протоколу як інструмент ділової комунікації. Право та інноваційне суспільство: електрон. наук. вид. 2020. №2 (15). URL: http://apir.org.ua/wpcontent/uploads/2020/12/Yefremova_Lobko15.pdf
4. Конспект лекцій з дисципліни «Дипломатичний протокол та етикет» для здобувачів вищої освіти спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії / Укл.: В. О.Бабіна, І. М. Чістякова, І. Б. Кривдіна, І. В. Кудлай. Одеса: ДУ «Одеська політехніка», 2021. – 47 с. URL: http://dspace.opu.ua/jspui/bitstream/123456789/12177/1/%d0%9a%d0%be%d0%bd%d1%81%d0%bf%d0%b5%d0%ba%d1%82_%d0%b4%d0%b8%d0%bf_%d0%bf%d1%80%d0%be%d1%82_2020.pdf
5. Кравчук Н.Я., Хоменська І.В. Дипломатичний і бізнес-етикет. Методичні рекомендації до тренінгу з підвищення кваліфікації та нетворкінгу працівників міжнародних відділів обласних державних адміністрацій України. Київ: ДП «ГДІП», 2022. 72 с. С. 57-68.
6. Подворна О.Г. Дипломатичний протокол та етикет: навчальний посібник. Вид. 2-ге: перероб. та доп. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2020. 218 с.
7. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол та етикет: підручник. Львів. нац. ун-т ім. І.Франка. К.: Знання, 2017. 264 с.
8. Шинкаренко Т.І. Дипломатичний протокол та етикет. К., 2018. 295 с.
9. Шинкаренко Т.І. Культура міжнародного спілкування і професійна етика: Підручник. Чернівці: ЧНТУ, 2017. 292 с.

Додаткова:

1. Gilbert Monod de Froideville and Mark Verheul. An Experts' Guide to International Protocol. Best Practice in Diplomatic and Corporate Relations. Amsterdam University Press. Fourth edition: April 2021. 337 p. URL: https://assets.ctfassets.net/4wrrp2um278k7/3qTnLSUEHRv9p7z0YutLge/66d5fd3f22fe17904eda3977c854c923/9789048554850_ToC_Intro.pdf
2. Jiali Zhou, Guobin Zhang A Study of Diplomatic Protocol and Etiquette From Theory to Practice. Springer; 1st ed. 2022 edition. April 26, 2022. 296 p.
3. David Ceasar. Wani Suliman. Diplomatic Protocol and Etiquette: Communication and Representation in the Globalized world. LAP LAMBERT Academic Publishing. March 13, 2020. 76 p.

АРАБСЬКА МОВА 1

ВИКЛАДАЧІ:

СЕГЕДА Ольга Олегівна

Доктор філософії з політичних наук,

старший викладач кафедри міждисциплінарної освіти НаУКМА

e-mail: o.seheda@ukma.edu.ua

ЧЕРНИШОВ Анатолій Сергійович

Викладач кафедри міждисциплінарної освіти НаУКМА

e-mail: a.chernyshov@ukma.edu.ua

Метою курсу є формування у здобувачів навичок читання, говоріння, письма та аудіювання відповідно до критеріїв стандарту CEFR (Common European Framework of Reference for Languages) для початкового рівня A1.

 Тема заняття	 Лекції	Семінари / Практичні	Самостійна робота
Тема 1. Арабський алфавіт.	2	4	12
<p>Загальна характеристика принципів арабського письма (напря́м, консонантність, зв'язність, позиційна варіативність написання літер, діакритичність, розмаїття стилів письма, лігатури й додаткові літери). Шість літер, що не з'єднуються на письмі з наступними. Групи літер за ознаками графічної схожості: написання в трьох позиціях у слові та вимова. Особливості орфоенії: емфатичні, фарингальні, ларингальні, увулярні, велярні, міжзубні звуки. Тренування читання складів, слів та речень. Тренування письма від руки: напря́м, пропорції, діакритичні знаки, відступи, з'єднання літер. Контекстуальне опанування базового словника (ч. 1): 50 найчастотніших слів, виразів та фраз.</p> <p>Інтерактиви:</p> <ul style="list-style-type: none"> Гра-тренажер письма: з'єднання літер у словах на швидкість Інтерактивна вправа «Знайдіть помилку у слові» Інтерактивна гра на встановлення відповідностей (слово–переклад) 			
Тема 2. Основи арабського письма.	2	4	12
<p>Сонячні та місячні літери. Означений артикль. Короткі й довгі голосні звуки, шадда, хамза та сукун. «ТА марбу́та» як додаткова літера алфавіту в контексті утворення граматичної категорії жіночого роду. Контекстуальне опанування базового словника (ч. 2): 50 найчастотніших слів, виразів та фраз.</p> <p>Інтерактиви:</p> <ul style="list-style-type: none"> Лексична гра «Шибениця» Симуляція реалістичних мікро-діалогів Вікторина «Сонячні та місячні літери» на швидкість та правильність читання слів з артиклем 			

Тема 3. Частина мови. Іменні граматичні категорії. Присвійні займенники.	2	4	12
<i>Ім'я, дієслово та частка як основа трикомпонентної класифікації частин мови. Рід, число та відмінок в арабській мові. Правильна та ламана множина чоловічого та жіночого родів: базові нюанси. Ідафа та присвійні займенники як суфікси.</i>			
Інтерактиви:			
<ul style="list-style-type: none"> • Аудіювання (тест + відкриті питання) • Інтерактивна гра «Слухаю й показую»: на екрані картки зі словами (зображеннями) – при прослуховуванні здобувачі вказують на правильну • Створення та рольове відтворення коротких контекстуальних мікро-діалогів 			
Тема 4. Консолідація матеріалів курсу: повторення пройденого матеріалу.	4	8	24
<i>Інтегровані в real-life комунікативні сценарії, відтворювані здобувачами в інтерактивному форматі під модерацією викладача з використанням лексико-граматичного матеріалу, вивченого в межах курсу.</i>			
Інтерактиви:			
<ul style="list-style-type: none"> • Рольові мікро-діалоги (відтворення) • Вправи на письмо (букви, склади, слова, вислови та короткі фрази) • Вправи на аудіювання (мікро-монологи та діалоги на побутові теми) • Лексико-граматичний тест закритого типу 			
Всього:	10	20	60

ДЖЕРЕЛА / ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основна:

1. Інтерактивний онлайн-курс арабської мови «Only Arabic». <https://onlyarabic.com/>
2. Kristen Brustad, Mahmoud Al-Batal, Abbas Al-Tonsi. A Textbook For Beginning Arabic. Part 1. Georgetown University Press. 2011.
3. Wightwick Jane, Gaafar Mahmoud. Mastering Arabic Script: a guide to handwriting. Palgrave Macmillan, 2005. 372 p.

Додаткова:

1. Bishara Aliya. Arabic for beginners: audio course. Centre of excellence. 2020.
2. Mansouri Fethi, Alreemawi Yousef. Survival Arabic. Tuttle. 2007. 169 p.

3, 4 СЕМЕСТР

СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ РОЗВИТОК ТА РЕЛІГІЙНА РІЗНОМАНІТНІСТЬ В АФРИЦІ**ВИКЛАДАЧ:****ОЛІЙНИК-ДЬОМОЧКО Марта Сергіївна**

Кандидат політичних наук, старший викладач кафедри міждисциплінарної освіти НаУКМА

e-mail: m.oliinyk-domochko@ukma.edu.ua**Метою курсу** є формування у здобувачів вищої освіти комплексного розуміння соціокультурного розвитку африканських суспільств з урахуванням історичних, етнічних, економічних та релігійних чинників.

Курс спрямований на розвиток здатності аналізувати взаємозв'язок культури, релігії та соціальних процесів у різних регіонах Африки, оцінювати вплив релігійної різноманітності на розвиток спільнот та формулювати обґрунтовані висновки щодо перспектив соціокультурного розвитку континенту.

 Тема заняття	 Лекції	Семінари / Практичні	Самостійна робота
Тема 1. Традиційна культура та соціальні структури африканських суспільств	2	4	12
<i>Соціокультурні спільноти африканських культур: цінності, традиції, ритуали. Африканська філософія та її вплив на соціокультурний розвиток. Репрезентація Африки в сучасних медіа та культурних наративах. Роль креативних індустрій у формуванні культурного іміджу та подоланні стереотипів</i>			
Інтерактив: <i>Кейс-стаді: Культурний продукт як інструмент м'якої сили (на прикладі Анджелік Кіджо та індустрії Nollywood)/</i>			
Тема 2. Сучасна культурна динаміка та глобальні впливи	2	4	12
<i>Афрофутуризм як контрнарратив. Африканські мегаполіси як центри розвитку креативних індустрій: Лагос, Найробі, Йоганнесбург. Детальний аналіз окремих сфер креативних індустрій: кінематограф, музика, дизайн, мода. Глобалізація та культурна гібридність.</i>			
Інтерактив: <i>Практичне дослідження: Культурний портрет сучасної африканської країни та його вплив на міжнародний імідж</i>			
Тема 3. Релігії в Африці: плюралізм, християнство, іслам, місцеві вірування	2	4	12
<i>Поширення релігій в Африці. Іслам і його регіональні особливості. Християнство та його різновиди на континенті. Місцеві традиційні вірування. Роль релігії в соціальному житті африканських суспільств. Вплив релігії на політичні процеси. Значення релігії в економічному житті країн Африки.</i>			
Інтерактиви: Мозковий штурм: <i>Роль релігії як інструменту м'якої сили в Африці (на прикладі Марокко та Ефіопії).</i>			

Тема 4. Жіноче лідерство в країнах Африки	2	4	12
Жіноче лідерство в Африці. Роль жінок у політичному житті та прийнятті рішень. Жінки як миротворці та агентки соціальних змін. Соціальні ініціативи та проекти африканських жінок. Жіноче підприємництво та економічна активність.			
Інтерактив: Форсайт-сесія «Роль жінок Африки у 2040 році»			
Тема 5. Сучасні соціокультурні виклики і перспективи розвитку	2	4	12
Тематичне наповнення: Правозахисні рухи і протести: #EndSARS, #FeesMustFall, екологічний активізм. Цифрова мобілізація та роль діджиталізації у спротиві. Африканські НУО та громадянське суспільство: структура і вплив. Роль діаспори у транснаціональних соціокультурних процесах.			
Інтерактив: заняття з елементами соціально-політичного портретування «Молодь і лідери Африки: портрети та порозуміння»			
Проектне завдання: розробка проекту «м'якої сили» України в одній із країн Африки			
Всього:	10	20	60

ДЖЕРЕЛА / ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основна:

1. Landry Signé. The Outsized Potential Of The Cultural And Creative Industries In Africa. *Brookings Africa Growth Initiative*. 2025. URL: <https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2025/04/The-outsized-potential-of-the-cultural-and-creative-industries-in-Africa-Signe-2025-2.pdf>.
2. Parthiva Sinha. Afrofuturism. *International Journal of Advanced Research in Science, Communication and Technology (IJARST)*. 2023. Т. 3, вип. 1. URL: <https://ijarst.co.in/Paper8324.pdf>.
3. Linda Klaassen. In Depth: African film: A booming industry. *The UNESCO Courier*. 2022. Т. 2022, вип. 1. URL: <https://www.un-ilibrary.org/content/journals/22202293/2022/1/12>.
4. Women's Political Participation ~ Africa Barometer. *International Institute for Democracy and Electoral Assistance*. URL: <https://www.idea.int/sites/default/files/publications/womens-political-participation-africa-barometer-2021.pdf>.
5. Claire Mathonsi. Feminist Advocacy in Africa: Voices and Actions. *Empowering women for gender equity*. 2022. Т. 36, вип. 3. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10130950.2022.2135260>.
6. Corneille Rogromel. Delineating African cities (large urban regions) to compare them within global urban networks. *European Journal of Geography*. URL: <https://journals.openedition.org/cybergeogeo/41405>.
7. Anna Macdonald. Explaining youth political mobilization and its absence: the case of Bobi Wine and Uganda's 2021 election. *Journal of Eastern African Studies*. 2021. Т. 17, вип. 1. URL: https://eprints.whiterose.ac.uk/id/eprint/203938/1/Explaining_youth_political_mobilization_and_its_absence_the_case_of_Bobi_Wine_and_Uganda_s_2021_election.pdf.
8. Lauren England. Africa Fashion Futures: Creative economies, global networks and local development. *Geography Compass*. 2021. URL: <https://compass.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/gec3.12589>.
9. Kehinde Moses Ige. Religion And Ethnic Polarization In Africa: Case Studies Of Senegal And Ghana. *Global Scientific Journal*. 2023. Т. 11, вип. 7. URL: https://www.researchgate.net/publication/372500930_RELIGION_AND_ETHNIC_POLARIZATION_IN_AFRICA_CASE_STUDIES_OF_SENEGAL_AND_GHANA.

10. Wild-Wood, E. Studying Religions in Africa: Single or Multiple Traditions. *Utambuzi Journal for the Study of the Religions of Africa and its Diaspora*. 2025. Т. 8, вип. 1. С. 35–46. DOI: 10.36615/ypzzyd17.

Додаткова:

1. Digital technologies for women's political activism. ECDPM. 2022.. <https://ecdpm.org/application/files/4716/6973/3944/digital-technologies-women-political-activism-discussion-paper-326-2022.pdf>
2. Nanthambwe, P. Exploring the role of religion in participatory governance: An evaluation of religion's public engagement in Africa. *Verbum et Ecclesia*. 2025. Т. 46, вип. 1. DOI: 10.4102/VE.v46i1.3416.
3. Cilliers, J. *The Future of Africa: Challenges and Opportunities*. Pretoria : ISS, 2021. URL: <https://futures.issafrica.org/books/the-future-of-africa.html> (дата звернення: 27.10.2025).
4. Історія світової культури. Культурні регіони : навч. посіб. для студ. гуманітар. спец. вищ. закл. освіти / Л. Т. Левчук (керівник), В. С. Гриценко, В. В. Єфименко [та ін.]. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – Київ: Либідь, 2000. – URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk/sk636377.pdf> (дата звернення: 27.10.2025).
5. Висоцький, О. Ю. Африканістика : курс лекцій / О. Ю. Висоцький, С. В. Ставченко. Дніпро : ІННОВАЦІЯ, 2024. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Vysotskyi_Oleksandr/Afrykanistyka_kurs_lektsii.pdf?PHPSESSID=40f3imupegpkqh9ap8f4l3qo7 (дата звернення: 27.10.2025).
6. Bauer, G. "We See What Men Don't See": Reflections of Women Cabinet Ministers from The Gambia, Liberia, and Sierra Leone. *Africa Today*. 2025. Т. 71, вип. 3–4. С. 13–41. DOI: 10.2979/at.00035.

АРАБСЬКА МОВА 2

ВИКЛАДАЧІ:

СЕГЕДА Ольга Олегівна

Доктор філософії з політичних наук, старший викладач кафедри міждисциплінарної освіти НаУКМА

e-mail: o.seheda@ukma.edu.ua

ЧЕРНИШОВ Анатолій Сергійович

Викладач кафедри міждисциплінарної освіти НаУКМА

e-mail: a.chernyshov@ukma.edu.ua

Метою курсу є формування у здобувачів навичок читання, говоріння, письма та аудіювання відповідно до критеріїв стандарту CEFR (Common European Framework of Reference for Languages) для початкового рівня A1+ (перехідного до A2).

 Тема заняття	 Лекції	Семінари / Практичні	Самостійна робота
Тема 1. Стан. Рід. Категорія «істота/неістота».	2	4	12
<i>Означений стан: артикль та інші індикатори означеності. Утворення жіночого роду: особливості узгодження в реченні. Розрізнення істот/неістот при узгодженні множини жіночого роду. Питальні слова, конструкції та фрази. Висловлення згоди, заперечення. Лексична тема «Привітання, прощання, small-talk».</i>			
Інтерактив:			
<ul style="list-style-type: none"> Інтерактивна вправа «Естафета запитань» (здобувачі ставлять 1 запитання один одному, відповідають та передають естафету) 			
Тема 2. Вказівні займенники. Іменне речення.	2	4	12
<i>Займенники «цей», «ця», «ці»: особливості вживання. Правила утворення іменного речення. Лексична тема «Я і моя родина». Лексична тема «Мій рід діяльності, місце проживання».</i>			
Інтерактиви:			
<ul style="list-style-type: none"> Інтерактивна вправа «вірно/невірно» Лексико-граматичний тест закритого типу 			
Тема 3. Дієслово та його граматичні категорії.	2	4	12
<i>Поняття порід та «інфінітиву» арабських дієслів. Минулий час правильних 3-коренових дієслів I породи (дієвідміна). Теперішньо-майбутній час правильних 3-коренових дієслів I породи (дієвідміна). Заперечення в минулому часі. Лексична тема «Моя робота, навчання й оточення». Лексична тема «Знайомство, представлення, формули ввічливості».</i>			
Інтерактиви:			
<ul style="list-style-type: none"> Письмова симуляція (написати допис-привітання у соціальних мережах, сформулювати повідомлення арабському другу, заповнити мікро-анкету, описати фото) Модерований викладачем спонтанний діалог (закріплення вивченого лексичного матеріалу) 			

Тема 4. Консолідація матеріалів курсу: повторення пройденого матеріалу.	4	8	24
<i>Інтегровані в real-life комунікативні сценарії, відтворювані здобувачами в інтерактивному форматі під модерацією викладача з використанням лексико-граматичного матеріалу, вивченого в межах курсу.</i>			
Інтерактиви:			
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Спонтанні та сценарні міні-діалоги (укладання й відтворення)</i> • <i>Вправи на письмо (лист, записка, повідомлення, анкета, листівка, привітання)</i> • <i>Вправи на аудіювання (монологи та діалоги: реклама, оголошення, розмови побутового/робочого характеру)</i> • <i>Лексико-граматичний тест закритого типу</i> 			
Всього:	10	20	60

ДЖЕРЕЛА / ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основна:

1. Інтерактивний посібник арабської мови «Дипломатія війни. Арабська мова». 2025. <https://learnarabic.in.ua>
2. Abu-Chacra Faruk. Arabic: An Essential Grammar. Routledge, 2007. 355 p.

Додаткова:

1. Badawi El-Said. Modern Written Arabic: a Comprehensive Grammar. Routledge, 2004. 832 p.
2. Conversational Arabic dialogues. Touri language learning. 2020. 220 p.

ЕКОНОМІКА КРАЇН АФРИКИ

ВИКЛАДАЧІ:

ХОМАНЕЦЬ Володимир Анатолійович
Кандидат економічних наук, доцент кафедри
міждисциплінарної освіти НаУКМА
e-mail: khomanets@gmail.com

ОЛІЙНИК-ДЬОМОЧКО Марта Сергіївна
Кандидат політичних наук, старший викладач кафедри
міждисциплінарної освіти НаУКМА
e-mail: m.oliinyk-domochko@ukma.edu.ua

Метою курсу є формування у здобувачів вищої освіти комплексного розуміння економічного розвитку країн Африки з урахуванням історичних передумов, структурних особливостей та сучасних тенденцій. Курс спрямований на розвиток здатності аналізувати економічні моделі африканських держав, оцінювати вплив природних ресурсів, політичних і соціальних чинників на економічне зростання, а також визначати перспективи інтеграції країн Африканського континенту в глобальну економіку.

 Тема заняття	 Лекції	Семінари / Практичні	Самостійна робота
Тема 1. Вступ до курсу. Історичні аспекти розвитку економік країн Африканського континенту	2	4	12
<i>Огляд економічної історії континенту від доісторичних громад до деколонізації (доколоніальні торговельні мережі, економічні політики європейських колоніальних держав, наслідки колоніальної експлуатації, формування структури економіки країн Африки в колоніальний період). Вплив історичних факторів на сучасний розвиток. Огляд економічного розвитку країн Африканського континенту після отримання незалежності (60-90 рр).</i>			
Інтерактиви: <i>Кейс-стаді: Аналіз впливу колоніальної політики на економіку двох країн (наприклад, Демократична Республіка Конго і Гана).</i>			
Тема 2. Сучасний стан та секторальні особливості економік країн Африканського континенту	2	4	12
<i>Розгляд секторної структури африканських економік: сільське господарство, видобуток корисних копалин, енергетика, легка й важка промисловість.</i>			
Інтерактиви <i>Кейс-стаді: Оцінка потенціалу конкретного сектору (сільське господарство в Кенії, гірничо-промисловість у ПАР, енергетика в Анголі). SWOT-аналіз секторної структури економіки країни.</i>			

Тема 3. Зовнішньоекономічні зв'язки країн Африки та особливості їх регіональної інтеграції	2	4	12
<i>Огляд сучасних торговельних та інвестиційних потоків. Основні торговельні партнери країн Африки (ЄС, Китай, США та ін.) та структура торгівлі. Роль торгівлі з Україною для країн Африки.</i>			
Інтерактив. Прогнозування реакції африканських країн на зміни в торговельній політиці США та Китаю			
Тема 4. Розвиток приватного сектору, цифрова економіка та інновації в країнах Африканського континенту	2	4	12
<i>Стан бізнес-середовища: роль малого та середнього бізнесу (МСБ) в економіці Африки. Діджиталізація в країнах регіону: розвиток ІТ-галузі, стартапів, фінтех, криптовалюти. Стратегії диверсифікації сучасної економіки.</i>			
Інтерактив: <i>Кейс-стаді: Фармацевтика та освіта як сектори економіки Гани і Тунісу</i>			
Тема 5. Сучасні виклики та перспективи економічного розвитку країн Африки	2	4	12
<i>Аналіз сучасних проблем та майбутніх перспектив (борги, інфраструктура, екологічна безпека, кліматичні зміни). Роль міжнародних та регіональних ініціатив: Повістка-2030, Адженда-2063 Африканського Союзу. Приклади успішних реформ: диверсифікація економіки, розвиток інфраструктури, покращення управління.</i>			
Інтерактив: Економіка субрегіонів Африки: виклики сьогодення та перспективи розвитку			
Проектне завдання: Аналіз поточного стану та перспектив розвитку двосторонньої економічної співпраці України з країною Африки (за вибором здобувача).			
Всього:	10	20	60

ДЖЕРЕЛА / ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основна:

1. African Trade Report 2024 Climate Implications of the AfCFTA Implementation. *African Export-Import Bank*. URL: <https://media.afreximbank.com/afrexim/African-Trade-Report-2024.pdf>.
2. Economic Report on Africa 2025. *United Nations Economic Commission for Africa*. URL: <https://www.uneca.org/economic-report-on-africa-2025>.
3. Improving governance and delivering for people in Africa. *World Bank*. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/entities/publication/fc8a525b-a30d-43e1-b6e2-03fbcd06e6b6>.
4. Africa's Macroeconomic Performance and Outlook - January 2025. *African Development Bank*. URL: <https://www.afdb.org/en/documents/africas-macroeconomic-performance-and-outlook-january-2025>.
5. Sub-Saharan Africa – Regional Economic Outlook. *International Monetary Fund*. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/REO/SSA/Issues/2025/04/25/regional-economic-outlook-for-sub-saharan-africa-april-2025>.

6. Colonial legacies and their impact on Africa's economic system. *British Journal of Interdisciplinary Research*. 2025. Т. 2, вип. 5. С. 97–114. URL: <https://www.researchgate.net/publication/390481852> Colonial legacies and their impact on Africa's economic system.
7. UNDP Africa Investment Insights Report. United Nations Development Programme. URL: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2025-06/undp_africa_investment_insights_report_4th_edition_eng.pdf.
8. Private Capital Investment in Africa's Infrastructure. *African Private Equity and Venture Capital Association*. URL: https://www.avca.africa/media/4zbp2qdp/avca_research_private_capital_investment_in_africas_infrastructure_2025_public.pdf.
9. Africa's trade with Europe: Trends, status and potential developments. *Policy Brief // Research Center of International Economics*. URL: https://www.fiw.ac.at/wp-content/uploads/2025/01/65_FIW_PB-EU-Africa_2025-01-08_final.pdf.
10. Iyaloo Waiganjo. Exploring the emerging technologies for inclusive growth in Africa. *Engineering Science & Technology Journal*. 2025. вип. 6: 6. С. 256–265. URL: <https://www.researchgate.net/publication/393339179> Exploring the emerging technologies for inclusive growth in Africa.
11. THE DIGITAL TRANSFORMATION STRATEGY FOR AFRICA (2020-2030); AFRICAN UNION. URL: <https://au.int/sites/default/files/documents/38507-doc-dts-english.pdf>
12. Edwin Omol. Pioneering Digital Transformation in Africa: The Path to Maturity Amidst Unique Challenges and Opportunities. *Canadian Journal of Business and Information Studies*. 2024. вип. 2 : 6. С. 35–48. URL: <https://www.researchgate.net/publication/379118943> Pioneering Digital Transformation in Africa The Path to Maturity Amidst Unique Challenges and Opportunities.
13. Venture Capital and the Rise of Africa's Tech Startups. *International Monetary Fund*. URL: <https://www.ifc.org/content/dam/ifc/doc/2025/venture-capital-and-the-rise-of-africa-s-tech-startups.pdf>
14. Birhanu Abebe. Diagnostic Study on African startup ecosystem for greater knowledge based economic growth: The case of Ethiopia. *ASRIC Journal on Social Sciences and Humanities*. 2024. Т. 5, вип. 2. URL: <https://asric.africa/sites/default/files/2025-05/SSH%202024%2016%20Vol%205%20Issue%202.pdf>.

Додаткова:

1. African Continental Free Trade Area (AU-AfCFTA) – <https://au-afcfta.org/>
2. World Bank – <https://data.worldbank.org/>
3. African Export-Import Bank – <https://www.afreximbank.com/>
4. Africa Global Infrastructure Investment Bank (AFGIIB) – <https://afgiib.com/>
5. African Economic History Network (AEHN) – <https://www.aehnetwork.org/data-research/>
6. Centre for the Study of African Economies (CSAE, University of Oxford) – <https://www.csae.ox.ac.uk/data>
7. Afrobarometer – <https://www.afrobarometer.org/>
8. Africa Development Indicators (World Bank ADI) – <https://databank.worldbank.org/source/africa-development-indicators>
9. United Nations Economic Commission for Africa (UNECA) – <https://akmh.unece.org/africa-unds-data-statistics-portals>
10. African Journals OnLine (AJOL) – <https://www.ajol.info/>

БАГАТОСТОРОННЯ ДИПЛОМАТІЯ АФРИКАНСЬКИХ КРАЇН

ВИКЛАДАЧ:

ОЛІЙНИК-ДЬОМОЧКО Марта Сергіївна

Кандидат політичних наук, старший викладач кафедри міждисциплінарної освіти НаУКМА

e-mail: m.oliinyk-domochko@ukma.edu.ua

ГОСТЬОВІ СПІКЕРИ:

ЩЕРБА Олександр Васильович

Український дипломат, Надзвичайний і Повноважний Посол України в Південно-Африканській Республіці з 2025 року

Метою курсу є формування у здобувачів вищої освіти комплексного розуміння багатосторонньої дипломатії африканських країн з урахуванням їхньої ролі у глобальних інституціях та регіональних африканських організаціях. Курс спрямований на розвиток здатності аналізувати дипломатичні стратегії африканських держав у міжнародних організаціях, оцінювати ефективність багатосторонніх підходів у контексті глобальної політики та фінансової справедливості, а також формулювати обґрунтовані висновки і пропозиції щодо зовнішньополітичних позицій країн Африки.

 Тема заняття	 Лекції	Семінари / Практичні	Самостійна робота
Тема 1. Інституційна архітектура багатосторонньої дипломатії країн Африки: Африканський Союз, РЕС. Континентальна інтеграція	2	4	12
<i>Теорії багатосторонності та їх критика з позицій Глобального Півдня. Концепція «Африканських рішень африканським проблемам» та її дипломатична реалізація. Архітектура АС та регіоналізм: структура та механізми прийняття рішень. Взаємодія АС з РЕС (ЕКОВАС, САДК). Стан реалізації AfCFTA. Сахелексіт та аналіз життєздатності військово-економічного проекту AES.</i>			
Інтерактив: <i>Аналіз провалів ОАЄ за тематичними напрямками та визначення ключових пріоритетів Африканського Союзу.</i>			
Тема 2. Безпекова Архітектура Африки: АС, ООН та ЄС	2	4	12
<i>Архітектура безпеки Африканського Союзу (АС). Взаємодія з ООН (місії, їхня результативність та критика, фінансові аспекти забезпечення миротворчої діяльності). Еволюція та перспективи безпекової співпраці по лінії АС-ЄС.</i>			
Інтерактив: <i>Робота з карточками подій: Стабілізація ДРК: африканські сили на передовій.</i>			

Тема 3. Роль африканських країн у глобальному врядуванні та фінансовій архітектурі	2	4	12
<i>Багатостороння дипломатія африканських країн у Раді Безпеки (непостійні члени). Езулвінський консенсус та вимоги до реформи РБ ООН. Роль Африки в G77. Африканські підходи до реструктуризації заборгованості, взаємодія з міжнародними фінансовими інституціями (МВФ, Світовий банк, Afreximbank) та ініціативи щодо фінансової справедливості.</i>			
Інтерактив: <i>Моделювання членства країн Африки в Раді Безпеки ООН: вибір представника від континенту.</i>			
Тема 4. Багатостороння дипломатія по лінії Південь–Південь	2	4	12
<i>Участь Африки в BRICS та Русі неприєднання. Політика «балансування» між Сходом і Заходом. Переосмислення Стратегії Неприєднання на сучасному етапі. Співпраця РЕЦ Африки з організаціями Латинської Америки та Азії.</i>			
Інтерактиви: <i>Компаративний аналіз: Нові принципи Руху неприєднання в політиці країн Африки (на прикладі Кенії та ПАР). Аналітичне есе «Африка: орієнтація на західні інституції чи поглиблення співпраці Південь–Південь?»</i>			
Тема 5. Нові виміри африканської дипломатії	2	4	12
<i>Африка у глобальному дискурсі кліматичної справедливості: спільна африканська позиція на Конференціях сторін (COP) та формування «зеленого» дипломатичного наративу. Гендерний та молодіжний вимір африканської дипломатії.</i>			
Інтерактив: <i>Case study «Кенія, Єгипет, ПАР: дипломати кліматичної справедливості»</i>			
Всього:	10	20	60

ДЖЕРЕЛА / ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основна:

1. Abdullahi, A., & Maigari, A. A. Africa and international relations: challenges and opportunities in a globalized world. *Journal of Global Economics and Business*. 2024. Vol. 5, No. 18. P. 164–185. URL: <https://journalsglobal.com/index.php/jgeb/article/download/279/284/357>
2. African Union. Agenda 2063: The Africa We Want. URL: <https://au.int/en/agenda2063/overview>
3. Byiers, B., Miyandazi, L. Balancing Power and Consensus: Opportunities and Challenges for Increased African Integration : IAI Papers 21/09. Rome : Istituto Affari Internazionali (IAI), 2021. 21 p. URL: <https://www.iai.it/sites/default/files/iaip2109.pdf>
4. Carbone, G., Ragazzi, L. Is Africa turning against the West? / edited by G. Carbone and L. Ragazzi. Milan : Italian Institute for International Political Studies (ISPI), 2023. 14 p. URL: <https://www.ispionline.it/wp-content/uploads/2023/11/Africa-turning-Against-web.pdf>
5. Dersso S. A. Africa's Interests in Strengthening the United Nations System. Africa Center for Strategic Studies. 2024. URL: <https://africacenter.org/spotlight/africa-interests-strengthening-united-nations-system/>
6. Grütjen, K. Current Developments in West Africa's Regional Integration – Challenges for the Future Design of Foreign and Development Policy : Policy Brief 6/2024. Bonn : German Institute

- Development and Sustainability (IDOS), 2024. 4 p. URL: https://www.idos-research.de/fileadmin/migratedNewsAssets/Files/PB_6.2024.pdf
7. Healy S. Overcoming Challenges to Implement the African Union's Reforms. Africa Center for Strategic Studies. 2024. URL: <https://africacenter.org/spotlight/overcoming-challenges-to-implement-the-african-unions-reforms/>
 8. Jaldi, A. The Crisis of Multilateralism viewed from the Global South. Rabat : Policy Center for the New South, 2023. 16 p. URL: https://www.policycenter.ma/sites/default/files/2023-04/PP_05-23%20%28Jaldi%20%29.pdf
 9. Kapila S. The Global South, Colonialism, and Imperialism. Washington D.C. : Carnegie Endowment for International Peace, 2024. URL: <https://carnegieendowment.org/research/2024/05/global-south-colonialism-imperialism?lang=en>
 10. Machrouh, J. Africa is still not a permanent member of the UN Security Council: why it is time to act : Policy Brief 47/24. Rabat : Policy Center for the New South, 2024. 7 p. URL: https://www.policycenter.ma/sites/default/files/2024-10/PB_47-24_Jamal%20Machrouh%20%28EN%29.pdf
 11. Mandour M. A. The Future of African Regional Integration in the Context of the African Continental Free Trade Area (AfCFTA): Challenges and Prospects. Journal of Global Economy, Business and Management. 2025. Vol. 21, No. 2. P. 1-19. URL: https://www.agrariansouth.org/wp-content/uploads/2025/01/MOSTAFA-AHMED-MANDOUR_The-Future-of-African-Regional-Integration-in-the-Context-of.pdf
 12. Pichon, E. Africa-EU partnership: Security and governance. State of play ahead of the Seventh EU-AU Summit (November 2025 in Luanda, Angola) : Briefing. Brussels : European Parliamentary Research Service (EPRS), 2025. Документ № PE 779.197. URL: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2025/779197/EPRS_ATA\(2025\)779197_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2025/779197/EPRS_ATA(2025)779197_EN.pdf)
 13. Regional Integration in Africa: 2024 IIAG Overview [Електронний ресурс]. London : Mo Ibrahim Foundation, 2025. URL: <https://mo.ibrahim.foundation/news/2025/regional-integration-africa-2024-iiag-overview>
 14. The Ezulwini Consensus. 5th Extraordinary Session of the Executive Council, Addis Ababa, 7-8 March 2005. URL: <https://old.centerforunreform.org/sites/default/files/Ezulwini%20Consensus.pdf>
 15. Варламова М., Кузьменко Є., Приймак Є. Вплив Африканської континентальної зони вільної торгівлі на економічну інтеграцію та розвиток Африки. Економіка та суспільство. 2024. Вип. 69. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5211> (
 16. Кравченко М. В. Інтеграційні об'єднання Субсахарської Африки: історія становлення та перспективи розвитку. Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Історія. Політологія. 2020. Вип. 28-29. С. 52-63.
 17. Кравченко В. М. Інтеграційні об'єднання Субсахарської Африки: історія становлення та перспективи розвитку. Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Історія. Політологія. 2020. Вип. 28-29. С. 52-63. URL: https://repository.mu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2819/1/istor_politolog_vyp_28-29.pdf

Додаткова:

1. **African Union** [Електронний ресурс] : офіційний сайт. URL: <https://au.int/>
2. **African Regional Integration Index (ARI)** [Електронний ресурс] : офіційний сайт. URL: <https://arii.uneca.org/en-US>
3. **Common Market for Eastern and Southern Africa (COMESA)** [Електронний ресурс] : офіційний сайт. URL: <https://www.comesa.int/>
4. **East African Community (EAC)** [Електронний ресурс] : офіційний сайт. URL: <https://www.eac.int/>
5. **Economic Community of West African States (ECOWAS)** [Електронний ресурс] : офіційний сайт. URL: <https://www.ecowas.int/>
6. **Southern African Development Community (SADC)** [Електронний ресурс] : офіційний сайт. URL: <https://www.sadc.int/>

ПОСТКОЛОНІАЛЬНІ АФРИКАНСЬКІ СУСПІЛЬСТВА. ТРАЙБАЛІЗМ І НЕОКОЛОНІАЛІЗМ

ВИКЛАДАЧ:

ОЛІЙНИК-ДЬОМОЧКО Марта Сергіївна

Кандидат політичних наук, старший викладач кафедри міждисциплінарної освіти НаУКМА

e-mail: m.oliinyk-domochko@ukma.edu.ua

Метою курсу є формування у здобувачів вищої освіти цілісного розуміння специфіки постколоніальних африканських суспільств, зокрема природи та проявів трайбалізму й механізмів неокolonіального впливу, а також оволодіння практичними навичками, підходами та методиками аналізу їх впливу на політичну стабільність, соціальну динаміку, економічний розвиток та міжнародні відносини країн Африки.

 Тема заняття	 Лекції	Семінари / Практичні	Самостійна робота
Тема 1. Африка як соціокультурний простір: репрезентація, деколонізація, антропология	2	4	12
Африка в колоніальному дискурсі та культурі. Африканська антропология та переосмислення репрезентації континенту. Колоніальність та неокolonіалізм. Афрополіталізм, гарвеїзм, негритюд, афроцентризм.			
Інтерактиви:			
<i>Кейс-стаді: Інструменти неокolonіалізму.</i>			
<i>Прогнозування: новий підхід Європейських країн до співпраці з країнами Африки та потенційна роль України.</i>			
Тема 2. Трансформація колоніальних дискурсів та уникнення неокolonіалізму	2	4	12
Мовна деокolonізація. Деокolonізація знання: #RodesMustFall та Decolonize the curriculum. Повернення вивезених артефактів до африканських країн. Питання репарацій. Економічні інструменти для уникнення неокolonіалізму.			
Інтерактив:			
<i>Обговорення: Стратегії уникнення неокolonіалізму.</i>			
Тема 3. Трайбалізм, етнічність і держава: як колоніалізм сконструював ідентичності	2	4	12
Етнічна політика колоній: «поділяй і володарюй». Історія кенійського та нігерійського кейсів. Трайбалізм як політичний ресурс після незалежності. Політика представництва: чи можливий постетнічний підхід?			
Інтерактиви:			
<i>Дебати: чи є трайбалізм наслідком колоніалізму?</i>			
<i>Кейс-стаді: виміри трайбалізму в Анголі та Нігерії (політичний та соціальний).</i>			

Тема 4. Наслідки трайбалізму: між розколами та інтеграцією	2	4	12
<i>Вплив на державність і єдність: чому нація не завжди органічна форма. Як громадянське суспільство бореться з «етнічним патронажем». Досвід Танзанії, Замбії, нова політика в Ефіопії.</i>			
Інтерактив: Прогнозування: подолання трайбалізму в Анголі через залучення практик Замбії і Танзанії.			
Тема 5. Майбутнє Африканського континенту	2	4	12
<i>Афрооптимізм та афропесимізм. Демографічний бум та «демографічний дивіденд». Міграція та Африканська діаспора. Майбутнє африканських суспільств.</i>			
Інтерактив: Прогностично-аналітичний практикум «Африка 2050 – континент майбутнього чи континент можливостей?»			
Проектне завдання: Аналітична пропозиція щодо промоції України в одній із країн Африки (з урахуванням особливостей розвитку країн).			
Всього:	10	20	60

ДЖЕРЕЛА / ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основна:

1. Adjei Adjepong. The Image of Pre-Colonial Africa in European Circles. *College of Humanities and Legal Studies University of Cape Coast*. URL: <https://www.researchgate.net/publication/377326102> The Image of Pre-Colonial Africa in European Circles.
2. Farai Chipato. The Global Politics of African Identity: Pan-Africanism and the Challenge of Afropolitanism. *Global Studies Quarterly*. 2023. Т. 3. С. 1–11. URL: <https://eprints.gla.ac.uk/305320/1/305320.pdf>.
3. Mamta Rani. Linguistic Decolonization in Ngugi Wa Thiong'o's Decolonizing the Mind. *Asian Journal of Basic Science & Research*. 2022. Т. 4, вип. 4. С. 106–109. URL: <https://ajbsr.net/data/uploads/74691.pdf>.
4. Ifeanyi John Obikwelu. The Effects of Neocolonialism on Africa's Development. *PanAfrican Journal of Governance and Development (PJGD)*. 2023. Т. 4, вип. 2. С. 3–35. URL: <https://www.researchgate.net/publication/373812165> The Effects of Neocolonialism on Africa's Development.
5. Caleb Danjuma Dami. A Critical Analysis of the Roots, Faces and Features of "Tribalism" in Africa. *Pharos Journal of Theology*. 2022. URL: <https://www.researchgate.net/publication/362960800> A Critical Analysis of the Roots Faces and Features of Tribalism in Africa.
6. Grace Temiloluwa Agbede. Tribalism: A Thorny Concern in Nigerian Politics—A Discursive Review and Appraisal. *FWU Journal of Social Sciences*. 2024. Т. 18, вип. 1. С. 46–55. URL: <https://openscholar.dut.ac.za/server/api/core/bitstreams/c48f483d-d16e-4df0-91cb-39e5ec091f31/content>.
7. Maakwe Cumanzala. Africans struggle with interethnic trust but embrace coexistence. *Afrobarometer*. URL: <https://www.afrobarometer.org/wp-content/uploads/2025/01/AD940-PAP23-Africans-struggle-with-interethnic-trust-but-embrace-coexistence-Afrobarometer-27jan25.pdf>.

8. *Eight Priorities for the African Union in 2025. Crisis Group Africa Briefing*. URL: <https://www.crisisgroup.org/sites/default/files/2025-02/b205-eight-priorities-au-2025.pdf>.
9. Victor H. Mlambo. The new scramble for Africa in a post-colonial era and the challenges of inclusive development: a semi-systematic literature review. *Development Studies Research*. 2024. Т. 11. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/21665095.2024.2306387>.
10. 2020 POLICY NOTE ON AFRICA - THE FUTURE OF PRODUCTION: THE CASE FOR REGIONAL INTEGRATION. *Organisation for Economic Co-operation and Development*. URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2020/05/the-future-of-production-in-africa_b75cb1f9/97191230-en.pdf.
11. TOP PRIORITIES FOR THE CONTINENT 2025-2030. *Brookings. Africa Growth Initiative*. URL: <https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2025/01/Foresight-Africa-2025-2030-Full-report.pdf>.
12. Carl Müller-Crepon. Building tribes: How administrative units shaped ethnic groups in Africa. *American Journal of Political Science*. 2022. Т. 69, вип. 2. С. 406–422. URL: <https://doi.org/https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/ajps.12835>.
13. Issah Tikumah. The colonial creation of tribalism in Africa. *Social Alternatives*. 2023. Т. 42, вип. 1. С. 7–14. URL: <https://search.informit.org/doi/abs/10.3316/informit.181436520358535>.
14. Jakkie Cilliers. *The Future of Africa Challenges and Opportunities*. Pretoria, South Africa : This Palgrave Macmillan, 2021. 429 с. URL: <https://library.oapen.org/bitstream/handle/20.500.12657/48231/9783030465902.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

Додаткова:

1. Ngugi wa Thiong'o Dead. *The New York Times*. New York, 2025. 28 May. URL: <https://www.nytimes.com/2025/05/28/books/ngugi-wa-thiongo-dead.html>
2. Cordeiro-Rodrigues, L. Ubuntu and Moral Epistemology: The Case of the Rhodes Must Fall Movement. *Philosophia Africana*. 2020. Т. 19, вип. 1. DOI: 10.5325/philafri.19.1.0040.
3. Omeje, K. C. The “French–Africa Connection” and the Refusal to Decolonize. *The Failure and Feasibility of Capitalism in Africa* / K. C. Omeje. Cham : Springer, 2021. DOI: 10.1007/978-3-030-75170-8_3.
4. Неоколонізація Африки: безпеково-військовий та економічно-інвестиційний аспекти інструментів впливу іноземних держав / В. В. Ксендзук [та ін.]. *Економіка, управління та адміністрування*. 2024. № 4(106). С. 33–41. DOI: 10.26642/ema-2023-4(106)-33-41. URL: <https://ema.ztu.edu.ua/article/view/294971>
5. Терещенко, Т. В. Новітня історія країн Азії, Африки та Латинської Америки (1945–2024 рр.) : навч. посіб. [Навчальний матеріал] / Т. В. Терещенко. [Черкаси] : Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, 2025. URL: <https://eprints.cdu.edu.ua/7010/>
6. Континент надії чи нова ціль неоколоніалізму: як Африку бачать США і Китай? / Аналітичний центр ADASTRA. 10.02.2020. URL: <https://adastra.org.ua/blog/kontinent-nadiyi-chi-nova-cil-neokolonializmu-yak-afriku-bachat-ssha-i-kitaj>
7. Терещук, В. Африка у фокусі іномовлення: політико-медійний вимір неоколоніалізму. *Медіафорум : аналітика, прогнози, інформаційний менеджмент*. 2023. Т. 12. С. 182–190. DOI: 10.31861/mediaforum.2023.12.182-190. URL: <https://journals.chnu.edu.ua/mediaforum/article/view/233>
8. Олійник-Дьомочко, М. С. Трансформація політичних інструментів Росії в Субсахарській Африці після повномасштабного вторгнення в Україну. *Empirio*. 2025. Т. 2, № 2. С. 53–61. DOI: 10.18523/3041-1718.2025.2.2.53-61. URL: <https://empirio.ukma.edu.ua/article/view/337931>

ДИПЛОМАТИЧНІ СИМУЛЯЦІЇ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ (практикум)

ВИКЛАДАЧ:

СЕГЕДА Ольга Олегівна

Доктор філософії з політичних наук, старший викладач кафедри міждисциплінарної освіти НаУКМА

e-mail: o.seheda@ukma.edu.ua

Мета практикуму: забезпечити інтеграцію та практичну апробацію результатів навчання в межах Minor «Африканістика» шляхом участі здобувачів вищої освіти у модельованих дипломатичних процесах іноземною мовою, синхронізованих із завданнями переддипломної практики, з метою формування готовності до професійної діяльності у сфері міжнародних відносин, бізнес-дипломатії та GR-політики.

 Тема заняття	 Лекції	Семинари / Практичні	Самостійна робота
Тема 1. Двостороння дипломатія: політико-економічний контекст роботи в українській ЗДУ в Африці.	4	6	20
<i>Симуляція функціональної ролі українського дипломата в ЗДУ з країною акредитації в Африці на політико-економічному напрямі роботи.</i>			
Дипломатична симуляція: «Внутрішня нарада в ЗДУ в державі Х у рамках підготовки зустрічі міністрів закордонних справ України та держави Х: аналітична робота + усний брифінг для керівництва»			
Тема 2. Багатостороння дипломатія: стратегічні комунікації України на міжнародних майданчиках на прикладі африканських регіональних організацій.	4	6	20
<i>Симуляція виступу українського дипломата на заході багатостороннього формату в штаб-квартирі регіональної африканської організації.</i>			
Дипломатична симуляція: «Участь спецпредставника України з питань Близького Сходу та Африки на міжнародному форумі з питань стратегічної продовольчої безпеки під егідою МО (Х): позиційні матеріали + публічний виступ»			
Тема 3. G2B: просування інтересів українського бізнесу в Африці через дипломатичні канали.	2	8	20
<i>Симуляція функціональної ролі економічного відділу Посольства України в державі Х у контексті організації українсько-африканського бізнес-форуму: співпраця з МЗС, ТПП та бізнес-колами; розв'язання завдання з виходу українських товарів/послуг на нові ринки.</i>			
Дипломатична симуляція: «Дипломатичне планування українсько-африканського бізнес-форуму: контекст, завдання, таймінг, наповнення, залучені суб'єкти, зовнішні комунікації, фінансові, адміністративні та інші організаційні питання»			
Всього:	10	20	60

ДЖЕРЕЛА / ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основна:

1. Г. Кіссінджер. Дипломатія / пер. з англ. М. Гоцяцюка, В. Горбатька. КМ-БУКС. 2023. 864 с.
2. Меєр Ерін. Культурна карта. Бар'єри міжкультурного спілкування. Наш формат. 2020.
3. Keith Hamilton, Richard Langhorne. The practice of diplomacy in evolution, theory and administration. Routledge. 1995. 317 p.
4. Shaun Riordan. Dialogue-based Public Diplomacy: A New Foreign Policy Paradigm? Clingendael. 2004. 15 p. <https://www.diplomacy.edu/resource/dialogue-based-public-diplomacy-a-new-foreign-policy-paradigm/>

Додаткова:

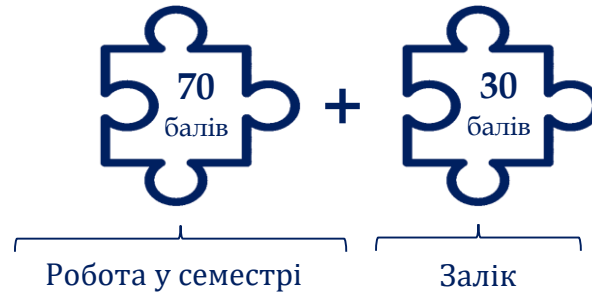
1. The African Union's Public Diplomacy (<https://uscpublicdiplomacy.org/blog/african-unions-public-diplomacy>)
2. Costas Constantinou, Pauline Kerr, Paul Sharp et al. Diplomatic language. The SAGE Handbook of Diplomacy. 2016. P. 242–254. DOI:10.4135/9781473957930.n21
3. Richard Maass. DiploSim: A Flexible Framework for Diplomatic Simulations in International Relations. International Studies Perspectives. Vol. 24 (1). 2022. P. 20–38. DOI: <https://doi.org/10.1093/isp/ekab020>

ОЦІНЮВАННЯ

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ ДИСЦИПЛІНИ

ВИМОГИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання розробляються під кожен дисципліну та кожне окреме завдання і містяться в системі DistEdu/Classroom. Загальний бал усіх форм поточного контролю дає можливість здобувачу отримати 70 балів; 30 балів здобувач отримує за виконання альтернативного варіанту індивідуального завдання.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

За шкалою університету	За національною шкалою		За шкалою ECTS
	Екзамен	Залік	
91 – 100	Відмінно	Зараховано	A (відмінно)
81 – 90	Добре		B (дуже добре)
71 – 80			C (добре)
66 – 70	Задовільно		D (задовільно)
60 – 65			E (достатньо)
30 – 59	Незадовільно	Не зараховано	FX (незадовільно – з можливістю повторного складання)
1 – 29			F (неприйнятно – з обов'язковим повторним курсом)

Мінімальний пороговий рівень оцінки за роботу в семестрі складає 30 балів. У разі отримання оцінки «неприйнятно» (нижче 29 балів) студент зобов'язаний повторно вивчити курс. У разі отримання оцінки «незадовільно» студент має право на два перескладання: викладачеві та комісії. При цьому максимальна підсумкова оцінка після перескладання може бути не вище рівня «задовільно». Замість перескладання комісії, студент може обрати повторне вивчення курсу.

ДОСЛІДНИЦЬКА РОБОТА ЗА MINOR

Дослідницька робота за Minor – це самостійне наукове дослідження, яке здобувач вищої освіти виконує в межах індивідуальної траєкторії навчання за програмою Minor «Африканістика». Основна мета роботи полягає в інтеграції знань, здобутих під час вивчення дисциплін Minor, і застосуванні їх для вирішення реальної наукової чи практичної проблеми.

Цілі дослідницької роботи

- Поглибити знання у спеціалізованій тематиці Minor.
- Розвинути навички проведення міждисциплінарних досліджень.
- Виробити вміння застосовувати теоретичні знання на практиці.
- Підготувати здобувачів вищої освіти до майбутньої професійної діяльності або наукових досліджень.

Основні характеристики

- *Тематичний фокус:* обирається здобувачем за погодженням із викладачем-куратором Minor та має бути релевантним до тематики програми.
- *Тип роботи:* емпіричне дослідження, аналітичний огляд, розробка кейсів, проведення порівняльного аналізу, розробка рекомендацій для вирішення актуальних проблем.
- *Обсяг:* 20-25 сторінок друкованого тексту (без урахування додатків та списку джерел).
- *Міждисциплінарність:* робота має інтегрувати знання з кількох дисциплін, що вивчалися в рамках Minor.

Результати дослідницької роботи за Minor мають бути апробовані у форматі конференції (з публікацією тез та публічною презентацією доповіді).

СТРУКТУРА РОБОТИ

1. Титульна сторінка

- Назва університету
- Назва факультету
- Назва кафедри
- Назва ОНП «Бізнес-дипломатія і GR-політики»
- Minor «Африканістика»
- Назва роботи
- ПІБ студента та викладача-куратора
- Рік виконання

2. Зміст

Перелік розділів із номерами сторінок.

3. Вступ (2 сторінки)

- Постановка проблеми в загальному вигляді (її зв'язок з важливими практичними завданнями) та актуальність теми (чому це дослідження важливе з огляду на специфіку розвитку африканського регіону та національних інтересів України).
- Мета і завдання дослідження (кроки, які необхідно зробити для досягнення мети).
- Методи дослідження (які методи і підходи будуть використані).
- Структура роботи (короткий опис змісту розділів).

4. Основна частина (15 сторінок)

Робота складається з 2 розділів.

Розділ 1. Огляд літератури та контексту теми (4-5 сторінок)

Аналіз наукових джерел та досліджень, пов'язаних із темою, у яких започатковано розв'язання обраної проблеми та, на які спирається автор; виявлення історичного та культурного контексту досліджуваного явища / процесу; визначення ключових понять і термінів.

Розділ 2. Аналіз проблеми та окреслення перспектив з огляду на національні інтереси України (10 сторінок)

Глибокий аналіз обраної проблеми, використання конкретних прикладів (кейсів) із африканського регіону, порівняльний аналіз (за потреби). Оцінка поточної ситуації щодо співпраці України з країнами / інтеграційними об'єднаннями Африканського континенту та обґрунтування, як результати дослідження можуть бути застосовані на практиці.

5. Висновки (2-3 сторінки)

Короткий підсумок проведеного дослідження з пропозиціями щодо співпраці та окресленням основних результатів дослідження і їхнього практичного значення.

6. Список використаних джерел (не менше 10-15 джерел)

Джерела можуть включати монографії, наукові статті, офіційні звіти, аналітичні огляди, інтерв'ю, онлайн-ресурси. Список літератури укладають відповідно до чинних українських стандартів бібліографічного опису літературних (інформаційних) джерел (ДСТУ 7.1:2006) або бібліографічного опису APA (American Psychological Association).

7. Додатки (за потреби)

Карти, таблиці, графіки, статистичні дані тощо.

Рекомендації до оформлення

Обсяг: 20-25 сторінок основного тексту (без урахування додатків та списку джерел).

Шрифт: Time-s New Roman, 14 pt.

Інтервал: 1,5.

Поля: 2 см з усіх боків.

Нумерація сторінок: У правому нижньому куті.

ВИМОГИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Дослідницька робота за Minor є емпіричним дослідженням, що передбачає аналітичний огляд, проведення порівняльного аналізу та розробку рекомендацій для вирішення актуальних проблем, що піднімаються в дослідженні. Дослідницька робота має бути релевантною до тематики Minor та ОНП «Бізнес-дипломатія і GR-політики». Дослідження передуює написанню кваліфікаційної (магістерської) роботи і має пройти апробацію з публікацією тез та публічною презентацією доповіді на конференції.

Оцінювання дослідницької роботи здійснюється у відповідності до таких критеріїв:

Кількість балів	Критерії оцінювання
Підготовка і захист дослідницької роботи	
91-100	Дослідницьку роботу підготовлено і подано викладачеві вчасно. Текст виконано у відповідності до вимог і настанов. Враховано зауваження, висловлені під час попередніх обговорень виконання індивідуальних письмових завдань. Виклад і доповідь повною мірою розкривають задум і зміст дослідження, мають аналітичний характер, є достатньо аргументованими, належним чином структурованими, логічними і послідовними. Текст відповідає вимогам академічної доброчесності та мовностилістичним нормам. Під час доповіді здобувач демонструє впевнене володіння матеріалом, аргументовано і коректно відповідає на запитання і критичні зауваження.
81-90	Дослідницьку роботу підготовлено і подано викладачеві вчасно. Текст виконано у відповідності до вимог і настанов. Переважно враховано зауваження, висловлені під час робочих обговорень виконання індивідуальних письмових завдань. Виклад і доповідь здебільшого розкривають задум і зміст дослідницької роботи, мають аналітичний характер, є, в основному, достатньо аргументованими, належним чином структурованими, логічними і послідовними. Текст відповідає вимогам академічної доброчесності, однак містить мовностилістичні огріхи. Під час доповіді здобувач демонструє впевнене володіння матеріалом, аргументовано і коректно відповідає на запитання і критичні зауваження.
71-80	Дослідницьку роботу підготовлено і подано викладачеві вчасно. Текст виконано переважно у відповідності до вимог і настанов, однак зауваження, висловлені під час попередніх обговорень структурних частин роботи та виконання індивідуальних письмових завдань, враховано не повною мірою. Виклад і доповідь переважно розкривають задум і зміст дослідницької роботи, однак подекуди мають описовий характер і є не завжди достатньо аргументованими, структурованими, логічними і послідовними. Текст відповідає вимогам академічної доброчесності, однак містить певні мовностилістичні огріхи. Під час доповіді здобувач демонструє достатній рівень володіння матеріалом, однак не завжди аргументовано і коректно відповідає на запитання і критичні зауваження.

60-70	Дослідницьку роботу підготовлено і подано із запізненням. Текст виконано з порушенням вимог і настанов; зауваження і рекомендації, висловлені під час попередніх обговорень структурних частин роботи та виконання індивідуальних письмових завдань, не враховано (чи переважно не враховано). Виклад і доповідь недостатньо розкривають задум і зміст дослідницької роботи, мають описовий характер, є недостатньо аргументованими, структурованими, логічними і послідовними. Текст відповідає вимогам академічної доброчесності, однак містить суттєві мовностилістичні недоліки. Під час доповіді здобувач демонструє недостатній рівень володіння матеріалом, не відповідає на запитання і критичні зауваження, не демонструє володіння навичками академічної дискусії.
30-59	Дослідницьку роботу підготовлено і подано із запізненням. Текст виконано зі значними порушеннями вимог і настанов; зауваження і рекомендації, висловлені під час попередніх обговорень структурних частин роботи та виконання індивідуальних письмових завдань, не враховано. Виклад матеріалу не розкриває задуму і змісту дослідницької роботи, має описовий характер, є не аргументованим, не відповідає плану дослідження. Текст, в основному, відповідає вимогам академічної доброчесності, однак містить суттєві мовностилістичні недоліки.
0-29	Дослідницьку роботу не підготовлено і не подано до захисту / дослідницьку роботу виконано із порушенням норм академічної доброчесності.

ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

НаУКМА сповідує принципи академічної доброчесності, що означає, що всі роботи здобувачі мають виконати самостійно, а у тексті мають міститися відповідні посилання на інформаційні джерела. При використанні засобів штучного інтелекту (наприклад, CHAT GPT) необхідно позначити відповідним посиланням частини тексту, що були згенеровані штучним інтелектом.

Виконання навчальних завдань і робота над дослідницькими проектами має відповідати вимогам «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти у НаУКМА» (затверджене наказом № 112 від 07.03.2018 року):

https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/12-normatyvna-baza-naukma/6-systema-zabezpechennia-iaкости-osvitnoi-diialnosti-ta-iaкости-vyshchoi-osvity/71-normatyvni-dokumenty

<https://bit.ly/3tXf4mi> (Скорочене посилання на документ вище)

Недотримання принципів академічної доброчесності карається не зарахуванням роботи без можливості її перездачі у відповідності до Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти НаУКМА.

Схвалено на засіданні кафедри міждисциплінарної освіти НаУКМА «10» січня 2025 р., протокол № 4.

